

Члан 4.

Правилник о раду и седницима тих установа прописује Министар Народног Здравља.

Члан 5.

При овим установама постављају се стручна и друга лица указом или преписом. Њихов број одређује се буџетом.

Посебну стручност лица, која се имају поставити, цениће Санитетски Савет.

Ранг и плату стручних лица, која се намењатају као шефови ових установа, једнака је плаћи шефова одељења у државним болницама, а подређених стручних лица плаћи средњих лекара. У колико се ова лица по својем раду могу узети као епидемијски лекари, примаће припадљивости епидемијских лекара.

Извештај:

Др. **Славко Шећеров** в. р.

Председник Секције:

Фехим Курбеговић в. р.

Председник **Миша Трифуновић**: Изволите чути, господе, записник XIX. седнице прошлог сазива и прве предходне седнице овог сазива.

Чиновник Заменик Секретара **Света Михајновић** чита записник XIX. седнице и 1. предходне седнице.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор прочитане записнице? (Прима.)

Ја ћу молити сада пре него закључим седницу, да се састану секције и конституишу према пословнику, како би на тај начин цео законодавни одбор био готов, да може продужити свој рад.

Реч има господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја сам малочас покренуо питање о другом секретару, па је било то одговорено, док се одбор не конституише. Мишљења сам, да би ради што лакшег обављања посла требао да се други члан пословника измени, и да место једнога секретара бирамо два. Нама је више потребно да имамо два секретара, него два потпредседника, јер ће то бити у корист нашег посла. И стога вас молим, да мењајући ту одредбу унесете и једну одлуку, да тај други секретар треба да буде стручно лице, дакле правник.

Ја стављам ово као свој предлог и молим господина председника, да о томе упита за мишљење господу чланове.

Председник **Миша Трифуновић**: Пристаје ли Законодавни Одбор, да други члан место једнога секретара изменимо у томе смислу, да буде и други секретар? (Пристаје.) На идућој седници ставићу на дневни ред и бирање другог секретара.

Ја бих молио за једно ваше овлашћење. Ја сам примио жељу, да би требало записнице Законодавног Одбора штампати у »Службеним Новинама«. Да ли се слаже Законодавни Одбор, да у том смислу упутим писмо господину Председнику Народне Скупштине и да га замолим, да записнице, које будемо слали, штампа у »Службеним Новинама«. Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.)

Закључујем ову седницу, а идућу ћу закључити писменим путем. На дневном је реду извештај IV. одсека и коначни извештај III. Одсека о уредбама народног здравља, а као друга тачка дневног реда: избор другог секретара.

Молим секције, да сада остану и да се конституишу.

(Седница је закључена у 11 часова.)

I. СЕДНИЦА

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 24. октобра 1921. године у Београду.

Председавао Председник **Миша Трифуновић**.

Секретар др. **Павле Чубровић**.

Присутан Министар Правде **Марко Ђуричић**.

(Почетак у 10 $\frac{1}{2}$ часова.)

Председник **Миша Трифуновић**: Господе, отварам I. редовну седницу Законодавног Одбора. Молим, да чујете записник II. претходног састанка.

Секретар др. **Павле Чубровић** чита записник III. претходног састанка.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор овај записник? (Прима.) Објављујем, да је записник прошлог састанка примљен. Изволите чути молбе, које су пришле Одбору.

Секретар др. **Павле Чубровић** чита молбе:

а) Савез државних намештеника моли, да се приликом ревизије додатака на скупшћу Далмација рачуна као најскупље место (упућено I. Одсеку);

б) Војко Арков, лекарник из Цеља, моли да му се призна реално лекарничко право (упућено III. Одсеку);

в) Еснафско удружење из Скопља моли, да се Уредба о сузбијању скупшће укине, пошто смета трговини (упућено III. Одсеку);

г) Еснафско удружење из Скопља моли, да се укине уредба о порезу на пословни промет ради неписмености вођења књига (упућено I. Одсеку);

д) Бродарска друштва јадранских обала моле, да се не уводи 8. часовно радно време због економских неприлика бродарских друштава (упућено III. Одсеку).

Председник **Миша Трифуновић**: Ове молбе упутиће се надлежним одсецима.

Изволите чути како су одсеци конституисани.

Секретар др. **Павле Чубровић** (чита):

I. Одсек:

Председник др. Момчило Нинчић,
Потпредседник др. Грегор Жерјав,
Секретар др. Халилбег Храсница.

II. Одсек:

Председник Љуба Јовановић,
Потпредседник Јован Јовановић,
Секретар Љуба Трандафиловић.

III. Одсек:

Председник Фехим Курбеговић,
Потпредседник Милосав Рајчевић,
Секретар др. Павле Чубровић.

IV. Одсек:

Председник Пера Марковић,
Потпредседник др. Илија Шуменковић,
Секретар Фехим Курбеговић.

V. Одсек:

Председник др. Грегор Жерјав,
Потпредседник Веља Вукичевић,
Секретар Јосип Дрофеник.

Председник **Миша Трифуновић**: Част ми је известити Законодавни Одбор, да је дошао извештај пододбора о централној управи. (Чита):

ИЗВЕШТАЈ**пододбора Законодавног Одбора за преглед нацрта Закона о Централној Управи.**

Господо посланици!

Влада је место измена Закона о Устројењу Централне Управе у Књажевству Србије из година 1862., 1882., 1899., које би могла предложити Законодавном Одбору по члану 131. израдила нов Закон »О Централној Управи«, с којим се има поступати по члану 133. Устава.

Пододбор је у главном прихватио нацрт Владе, који према пријашњим Закономима сигурно значи корак напред.

Пододбор се слаже с тим, да се утврђује законом, колико Министарства има да постоји. Док се унутрашња организација Министарства, а нарочито број и надлежност одељења одређује обичном Уредбом, чинило се је пододбору потребно, да се разграничење надлежности између појединих Министарстава а без двојбе и према њихвим инстанцијама одређује законом. Изненада проведене измене поремећују традицију у служби и проузрокују несигурност и неповерење. Треба искључити, да се код политичких комбинација нарочито код састава нових Влада евентуално може простом Уредбом одузети једном Министарству целу грану његових послова и предати их другом. Што се тиче унутрашњег устројства Министарства Влади пуштају се слободније руке са ограничењем, да се нова одељења не могу стварати без претходног одобрења кредита у државном прорачуну за ту сврху.

Што се тиче броја Министарстава и пододбор је мишљења, да га треба смањити. Ради тога се спаја Министарство Правде са Министарством Вера. Исто тако спајају се Министарства Саобраћаја и Поште и Телеграфа. Предлагано спајање Министарства Народног Здравља и Социјалне Политике одбаћено је већином гласова, не само, да се подвуче важност ових до сада тако занемарених грана Управе него пре свега, јер је пододбор мишљења, да су послови Министарства Здравља, које организује заштиту против физичких болести

и послови Министарства Социјалне Политике, које организује заштиту против болести социјалних, ипак бивствено различитог значаја, па да има у данашњим приликама толико делокруга за једно и друго, да може и Министарство Здравља и Министарство Социјалне Политике успешно запослити целог човека.

Пододбор прихваћа начело изражено у члану 5., према којем Министарски Савет није један нарочити управни орган или инстанција између Краља и Министара. Устав познаје само одговорност појединих Министара. Министар одговара за свој управни акт а и ако је у Министарском Савету, прегласан.

Устав у члану 94. именује две врсте Уредаба:

1. Уредбе за примену закона, које не стварају нове правне прописе него само разрађују прописе закона и које су потребне за извршење закона нарочито да се створи за provedбу закона потребна организација.

2. Уредбе са законском снагом на основу законског овлашћења (члан 94. став други). Пошто се овим последњим уредбама донашају сасвим нове правне норме, потребно је, да се за ње без изнимке тражи претрес у Министарском Савету и да се проглашују Краљевским Указом уз препоруке оних Министара, којима је њихово извршење стављено у дужност, и уз потпис Министра Правде, који ставља на њих државни печат. Назвати такве Уредбе »краљевске«, пододбору није се чинило потребно, јер се тиме мења само једна формална страна.

Пропис гледе државних подсекретара одговара што каже Устав о овој новој установи. За одређење делокруга не треба »краљевске уредбе«, како то предлаже нацрт, него је доста, да се делокруг у другој форми одреди јасно приликом именовања.

Нова је установа главног начелника, који има да буде онај стални чиновник, који се не мења а има преглед преко свих послова. Пододбор је из тога изузео Министарство Војске и Морнарице обзиром на нарочити значај његовог устројства.

Што се тиче потписивања аката наравски треба да се Министра растерети. Пододбор сматра, да није потребно законом прејудуцирати њоме питању, него је интерна ствар Министарства, које акте ће Министар задржати за свој потпис или који су задржани за потпис државног подсекретара, које акте ће потписивати главни начелник, а које начелници и можда још други чиновници у Министарству. Све то ће се регулисати уредбом о устројству Министарства и наређењима Министра односно државног подсекретара.

Пропис члана 14. да има сваки начелник потписати и одлуке претпостављених, има да даје гаранцију, да ове одлуке не ће пасти без саслушања или знања начелника. Наравски овај потпис има сасвим интерни значај.

Што се тиче установе личног кабинета из неких привремених чиновника, пододбор признаје, да се Министар може послужити президијалним апаратом за решавање кореспонденце, која му је дошла лично, а тиче се ресора или његовог положаја као Министра. Ипак је мишљења, да би урађање сасвим неодговорних лица у кабинет могло проузрочити много неприлика и партизанства. Ради тога је пододбор одбацно члан 15. владиног нацрта.

Место њега долази као нов чл. 15. прелазно наређење, којим се установљује рок до 1. јула 1922. год. за ликвидацију Министарства за Уставотворну Скупштину и изједначаје закона, и аграрне реформе и за спајање Министарства Правде са Министарством Вера, Министарство Саобраћаја са Министарством Пошта и Телеграфа. Ово укидање односно спајање може Влада извршити и пре тога рока.

Према члану 1. има се надлежност Министарстава одредити законом. Приликом ревизије уредба о устројству појединих Министарстава, које су Законодавном Одбору предложене по чл. 130. Устава имаће се их саобразити новом Закону о Централној Управи.

Пододбору је част предлагати, да Законодавни Одбор прими нацрт »Закон о Централној Управи« у стилизацији под 1., па га упутити као законски предлог Скупштини у решавање према пропису члана 133. Устава.

У Београду, дне 22. октобра 1921.

Секретар пододбора: Известилац пододбора:
Курбеговић с. р. Др. Жерјав с. р.

Председник пододбора:
Љуба Јовановић с. р.

Овај извештај ставиће се на дневни ред на једној од идућих седница.

Сад прелазимо на дневни ред данашње седнице. На дневном реду је претрес извештаја IV. Одсека о уредбама министарства правде, одељак за Словенију и Далмацију. Прво ће се претресати уредбе за Словенију.

Молим господина заменика известноца, да изволи приказати извештај.

Заменик известноца Фех. Курбеговић (чита):

ИЗВЕШТАЈ

IV. Одсека Законодавног Одбора

О Наредбама Министарства Правде, издатим од земаљске владе у Љубљани и земаљске владе у Далмацији.

Правремено поднете су биле Законодавном Одбору од Министарства Правде Наредбе за Словенију, набројене у главном списку Уредаба за Словенију под бр. од 1.—16. и наредбе за Далмацију, набројене у главном списку Уредаба под бројевима 1—12 (»Службене Новине« број 195. од 3. септембра 1921. год. стр. 13 и 14.)

I.

Наредбе за Словенију.

1. Наредба поверљеништва за нотарње задеве за финансије, за кметство и за правосудство од 17. децембра 1918. год. (»Урад. Лист« Народне Владе СХС у Љубљани од 19. децембра 1918. год. бр. 204.) о покрајинској комисији за промет са земљиштима.

Пошто је наредба још увек потребна предлаже се, да се ослажи.

2. Наредба поверљеништва за правосудје од 17. децембра 1918. год. (»Урад. Лист« од 20. децембра 1918. год. бр. 206.) о преносу уложака из земаљске табле Штајерске и Корушке у земаљску таблу Крањску.

Пошто је овом наредбом дата могућност, да се преносу уложки из дежелне деске у Грацу и Целовцу у дежелно деску Крањско, Одсек пре-

длаже, да се ова наредба ослажи с тим, да отпадне уводни став који гласи:

»На подстави австријског закона з дне 24. јулија 1917. држ. зак. шт. 307. указујем«, пошто је сувишан.

3. Наредба целокупне народне владе у Љубљани о надзору на предузећима од 30. децембра 1918. год. (»Урад. Лист« 4. јануара 1919. г. број 232.)

Пошто је ова наредба са наредбом од 28. марта 1919. г. број 424 »Ур. Листа«, као и наредбом од 27. септембра 1919. год. број 670, »Ур. Листа« скоро у свим својим деловима анулирана и пошто влада цитиране две наредбе уопште није предложила Законодавном Одбору, јер сматра, да је престала потреба да важи, пошто председништво дежелне владе за Словенију својим дописом од 6. јула 1921. год. број 6058., упућеним Министарству Трговине и Индустије, има исто мишљење о предметној наредби, Одсек предлаже, да се ова наредба укине.

4. Наредба целокупне владе у Љубљани о повишењу ађута за практиканте и аускултанте од 17. јануара 1919. год. »Урад. Лист« од 20. јануара 1919. год. број 284.

Пошто се ова наредба тиче побољшања материјалног стања неуказног особља судске струке и пошто је предвиђено буџетарно покриће ових издатака, Одсек предлаже, да се ова наредба ослажи.

5. Наредба поверљеништва за правосудје о печату и присеги биљежника (нотара) од 25. јануара 1919. год. »Ур. Лист« од 30. јануара 1919. год. број 325.

Пошто је ова наредба била само привременог карактера сада постала излишна, Одсек предлаже, да се укине.

6. а) Наредба поверљеништва за правосудје од 31. јануара 1919. год. »Урад. Лист« број 340. од 3. фебруара 1919. год.;

б) Наредба поверљеништва за правосудје од 18. децембра 1919. год. »Урад. Лист« од 22. децембра 1919. год. број 811. и

ц) Наредба поверљеништва за правосудје од 22. децембра 1920. год. »Ур. Лист« од 23. децембра 1920. г. бр. 485. о продужењу рока застарелости.

Са овим трима наредбама продужује се рок застарелости за неке тражбине у грађанском законнику.

Пошто су наредбе за Далмацију под број 2. и предметно и текстуално једнаке са овим наредбама, Одсек предлаже, да далматинска наредба важи и за Словенију, како се то предвиђа у далматинској наредби под број 2. главног списка уредаба.

7. Наредба целокупне покрајинске владе за Словенију о укидању заплене имовине, коју је одредила бивша австријска влада ради издајничких радња, од 14. фебр. 1919. г. (»Ур. Лист« од 20. фебр. 1919. г. бр. 362.)

Пошто је наредба за Далмацију, која се бави истим предметом боља и исцрпнија, Одсек предлаже, да се ова цитирана наредба за Словенију укине и да се важност далматинске наредбе прошири и на Словенију (види наредбу за Далмацију под број 1. главног списка »Службене Новине« број 195.)

8. Наредба поверљеништва за правосудје о правној помоћи између судова у Словенији и Не-

мачкој Аустрији; од 10. јуна 1919. г. објављена у »Ур. Листу« 12. јуна 1919. год. број 525.

Одсек је решио, да о овој наредби саслуша и мишљење Министарства Правде и предлаже, да се решење о овој наредби одложи.

9. а) Наредба повереништва за правосуђе од 3. септембра 1919. год. број 639., објављена у »Ур. Листу« 5. септембра 1919. г. и

б) наредба Министарства Правде од 12. фебруара 1920. г. објављена у »Ур. Листу« 5. марта 1920. г. број 133.

Због девалвације требало је повисити суме, које предвиђају прописе цивилно-правног поступка, да би се олакшао судски поступак, а требало је још увести и неке олакшице у цивилном судском поступку на територију где важи аустријски грађанско-судски поступак.

Пошто је за Далмацију изашла слична наредба, Одсек предлаже, да се цитиране наредбе под а) и б) здруже у једну наредбу и да се та наредба прошири и на Далмацију. Према томе текст ове наредбе има да гласи:

»Наредба Министарства Правде з дне 12. фебруарја 1920. год. о олакшицама в судном постопању в Словенији и Далмацији.

§ 1.

Задњи ставек § 25. организацијскога закона з дне 27. новембра 1896. држ. зак. шт. 127. је развештаван.

§ 2.

В § 49. шт. I. јурисдикцијске норме ии в § 29. први одставек цивилнега правнега реда се беседи »петсто голдинарјер« надомештата з »4.000 крон«.

§ 3.

В §§ 224. шт. 7. ии 488. цивилнега правнега реда се беседи »петдесет голдинарјер« надомештата з беседама »петсто крон«.

§ 4.

В § 4. цесарскога указа з дне 22. јунија 1915. г. држ. зак. шт. 208. се беседи »сто крон« надомештата з беседама »петсто крон«.

§ 5.

В §§ 7. а ии 60. јурисдикцијске норме в беседилу цесарскога указа з дне 1. јунија 1914. држ. зак. шт. 118. се беседи »2.500 крон« надомештата з »20.000 крон«.

Содник појединец разоја туди споре заради недоговорне лочитве закона по предписих за постопање в законских стварех.

В правдах наведених в § 94. разоја содник појединец без озира на вредност спорнега предмета, че спада главна правда пред њега.

Че пресеца вредност спорнега предмета знесек 20.000 крон, се странке лако изречно договоре, да разоди ствар содник појединец. Договор мерајо исказати з листино содишчу же в тожби. Че ии ии изречнега договора, нај се јемље в озир на неправилно саставо содишче само, че тоженец то увељава, преден се спусти на расправо.

В § 187. цивилнега правнега реда се увршча кот други одставек:

Здружител. је туди допуствна, че спадајо некатори измед споро пред содника појединца за расправо ии за разоја о здруженых спорих је поклицан сенат.

§ 227. цивилнега правнега реда се додаје код два ии з одставек.

Захтеви, ки спадајо пред содника појединца, се лако здружијо з захтевки, ки спадајо пред сенат. За расправо ии за разоја од таких, з исто тожбо увељавених в исти тожби веч захтевок, катерих победен сам за се не пресеца али вредности 20.000 крон, мора содник појединец расправљати ии разојати, туди че скупна свота захтевок пресеца знесек али вредност 20.000 крон.

§ 6.

В § 30. закона з дне 27. новембра 1896. држ. зак. шт. 218. о обртних содишчих, се надомештата беседи »педесет голдинарјер« с »петсто крон«.

§ 7.

В § 1. закона з дне 27. априла 1873. држ. зак. шт. 67. о опомињевалном постопању в беседилу цесарскога указа з дне 1. јуна 1914. држ. зак. шт. 118. се беседи: »1.000 крон«, надомештата »2.000 крон«.

§ 3. зак. з дне 27. априла 1873. држ. зак. шт. 67. се мора гласити:

»Зопер особе, катери бивалишче ии знано, се не море задати погојно плачливо довеље«.

Точки 5., чрка Ц. терифе о содних пристојбинах »Цесарски указ з дне 15. септ. 1915. држ. зак. шт. 279.« се приставља: »над 1.000 крон до 2.000 крон 20 К«.

§ 8.

Наредба стои в вељава с причетком 14. днева по ње разгласитви. За правде, в катерих је била вложена тожба пред тем днем, останејо в вељавни доседањи предписи«.

Одсек предлаже, да се ова наредба са овако редигованим текстом прими и оснажи.

10. Наредба повереништва за правосуђе о привременом уређењу судства у Прекомурју од 18. септ. 1919. г. »Ур. Лист« од 19. септ. г. бр. 661.

Пошто се овом наредбом организовало судство у Прекомурју потребно је, да се она оснажи.

11. Краљевска уредба од 28. новембра 1919. г. број 24.796. (»Службене Новине« број 154. од 6. децембра 1919. г.) о привременом уређењу задњег судског степена за крајеве Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, у којима су судске власти организоване по тамоважећим законима бивше Аустрије.

Ова је наредба потребна, јер уређује касациони суд за Словенију и Далмацију. Одсек предлаже, да се она оснажи.

12. Привремени закон од 4. маја 1920. г. бр. 16.260 (»Сл. Нов.« бр. 110. 1920.) о привременом скраћењу судијске приправне службе за Далмацију и Словенију.

Овај привремени закон овлашћује Министра Правде, да може скратити судску приправну службу у Словенији и Далмацији, да би се тиме олакшао приступ судској служби и тиме повећао број судија. Ово овлашћење важи само за одређени рок и пошто ће се у кратком времену донети нов закон о судијама, Одсек предлаже, да се овај привремени закон оснажи.

13. Наредба Министарства Правде од 21. маја 1920. г. бр. 16.619. »Урадни Лист« од 14. јуна 1920. г. бр. 254, о пристојбама вештака у казненом поступку.

Ова наредба повећава пристојбине судских вештака у казненом поступку. Иста наредба са другим текстом изишла је и за Далмацију. Пошто је текст наредбе за Словенију технички бољи Одсек предлаже, да се цитирана наредба за Словенију оснажи с тим, да заглавље од сада гласи:

»Наредба Министарства Правде з дне 21. маја 1920. о пристојбинах изведенцев в казненском постану в Словенији ин Далмацији«.

Затим да отпадне уводни став: »На подстави пообластилнега закона з дне 24. јулија 1917. држ. зак. шт. 307. се за час доклер трајајо изредне размере, ки јих је провзрочила војна« и да уводни став гласи: »Изпремињата је §§ 384. ин 385. к. п. р. за околиш вишјега содишча в Љубљани ин в Сплиту тако ле«.

Затим члан 3. има да гласи:

»Та наредба стои в вељаво з дне разгласитве«.

14. Наредба Министарства Правде од 31. јануара 1921. г. бр. 44.563/20., о преуређењу службеног одношаја подчиновника и слуга у подручју вишег земаљског суда љубљанског »Ур. Лист« од 14. јуна 1920. г. број 46.

Ова наредба побољшава сталелк подчиновника код судова у Словенији, а предвиђено је и буџетарно покриће за издатке по овој наредби. Министарство правде жели, да се слично побољша материјални положај судских подчиновника и за Далмацију, зашта је такођер, према извештају Министарства Правде осигурано буџетарно покриће. Одсек стога предлаже, да се у ову наредбу уметне један нов члан, који овлашћује Министра Правде, да на сличан начин може уредити предметно питање и за Далмацију.

Према томе глава ове наредбе гласила би:

»Наредба Министарства Правде з дне 31. јануарја 1921. шт. 44.563/20. о преуредитви службенега размерја подурадников ин слуг в подручју вишјега дежелнега содишча љубљанскога ин сплитскога«.

Затим да се дода нов члан 9., који има да гласи:

»Пооблашча се Министер Правде, да заморе на сличен начин какор то предметна наредба наређује за околиш вишјега дежелнега содишча в Љубљани преуредити службено размерје подурадников ин слуг туди в околишцу вишјега дежелнега содишча в Сплиту«.

Одсек предлаже, да се ова наредба са овим изменама прими.

15. Краљевска Уредба од 22. јуна 1921. г. број 29.298 (»Служб. Новине« број 143. од 30. јуна 1921. г.) о измени новчаних износа у преписима материјалног и формално-казненог права у Далмацији и у Словенији.

Због девалвације новца потребна је ова уредба, да се олакша казнени судски поступак. Одсек према томе предлаже, да се ова уредба оснажи.

16. Наредба целокупне покрајинске владе од 27. јуна 1921. г. под бр. 208, »Ур. Листа« од 7. јулија 1921.

Ова наредба потребна је због тога, да се избегне искоричење конзумната од стране поседника фабрика за плин и електричну енергију као и евентуално онтећење тих фабрика због дугогодишњег уговора у погледу цена плин и електричне енергије.

Министарство Правде тражи, да се ова наредба протегне и на Далмацију. Одбор стога предлаже, да се предметна наредба оснажи и прошири и на Далмацију с тим, да се изврши у њој потребна измена и то глава да гласи:

»Наредба о уредитви цен за плин ин електричну енергију об бивствено испремљених произваљених строшких за околиш вишјега дежелнега содишча в Љубљани ин Сплиту«.

Затим да се у § 2. првога става измене речи: »В Љубљани поверјеништво за правосуђе« ин се стави: »Пристојно вишје дежелно содишче«.

У другом ставу истога параграфа на место речи: »в подручју тозадевнега вишега дежелнега содишча«.

У четвртм и шестом ставу истога параграфа на место речи: »поверјеништво за правосуђе«, да се стави: »Пристојно више дежелно содишче«.

§ 6. има да гласи:

§ 6.

Та наредба стои в вељаво з дием разгласитве.

§ 7. има да гласи:

§ 7.

»Извршевање те наредбе је нарочено Министрству Правде«. Одсек предлаже, да се ова наредба са овим изменама прими и прошири на Далмацију.

II.

Наредбе за Далмацију.

1. а) Наредба земаљске владе за Далмацију од 18. новембра 1918. г. бр. IV. 1409/18. (»Далматински Гласник« од 19. новембра 1918. г. бр. 44.) о укинућу царске наредбе о заплени имовине због веленздаје;

б) Наредба земаљске владе за Далмацију од 8. просинца 1918. г. бр. I. 2773./18., којом се уопштује наредба земаљске владе од 18. студеного 1918. г. гледи укинућа царске наредбе о заплени имовине због веленздаје (»Далматински Гласник« од 11. просинца 1918. г. бр. II.).

Ове две наредбе биле су потребне, да се редира неправда учињена тиме, да је аустријска влада запленила имовину веленздајницима.

Пошто је наредба словеначке земаљске владе под бројем 7., која се бави истом материјом укинута с тим, да важи далматинска наредба и за Словенију, одсек предлаже, да се обе далматинске наредбе здружи у једну и прошири и на Словеначку.

Према томе глава нове наредбе имала би да гласи овако:

»Наредба гледи укинућа царске наредбе о заплени имовине због веленздаје за оне крајеве бивше Аустрије, који припадају у околиш виших земаљских судова у Љубљани и Сплиту«.

§ 1. има да гласи:

»Укида се царска наредба од 9. јуна 1915. л. д. з. бр. 156.«

Члан 1. наредбе број 1. 2773/18. постаје члан 2; члан 2. постаје члан 3., члан 3. постаје члан 4., члан 4. постаје члан 5., члан 5. постаје члан 6. с тим да испадне реченица: »за Далмацију«. Члан 6. постаје члан 7., члан 7. постаје члан 8., члан 8. постаје члан 9.

Одсек предлаже, да се ове две наредбе здруже у једну, прошире на Словеначку и са овим изменама приме.

2. а) Наредба покрајинске владе за Далмацију од 26. вељаче 1919. г. број 1. 3410/19. »Далматински Гласник« од 1. ожујка 1919. број 16; и

б) Наредба Министарства Правде гледе продужења рока застаре неких тражби од 11. децембра 1920. број 48.255. »Далм. Гласник« од 22. просинца 1920. број 68.

Материјал, са којим се баве ове две наредбе, исти је као и у Словеначкој наредби под број 6. Према томе Одсек предлаже, да се обе ове наредбе здруже у једну с тиме, да се у наредби број 1. 3410/19. (»Далм. Гласник« од 1. ожујка 1919. бр. 16.) на место речи »прије дана 31. децембра 1920. ставе речи »прије дана 31. децембра 1921. г.«.

Глава ове наредбе има да гласи:

»Наредба гледе продужења рока застаре неких тражбина за обмочја виших земаљских судова у Љубљани и Сплиту.«

Одсек предлаже, да се ове две наредбе здруже у једну и са овим изменама приме.

3. Наредба покрајинске владе за Далмацију о промени пристојбинах, наведених у §§ 384. и 385. каз. поступника од 4. новембра 1919. г. бр. VI. 1781./19. (»Далм. Гласник« од 15. студена 1919. број 67.).

Пошто је већ словеначка наредба под бр. 13. проширена на Далмацију, Одсек предлаже, да се предметна наредба за Далмацију укине.

4. Наредба покрајинске владе за Далмацију о праву заступања туђих одвјетника у Далмацији од 5. новембра 1919. број 67.

Одсек предлаже, да се решење по овој наредби одложи, док се не саслуша влада.

5. Наредба покрајинске владе за Далмацију по олакшицама у грађанско-судском поступку од 22. дец. 1919. г. бр. VI. 2669/19. (»Далм. Гласник« од 24. просинца 1919. број 76.).

Одсек предлаже, да се ова наредба укине, пошто је ово питање уређено наредбом под број 9 за Словенију.

6. Наредба покрајинске владе за Далмацију ради земљишничке забиљежбе секвестра непријатељских имовина од 19. марта 1920. г. бр. прес. 1070/20. (»Далм. Гласник« од 20. ожујка 1920. број 12.).

Пошто је потребно, да се законом одређени секвестри над непокретним имањем непријатељских поданика забележе у уложне књиге одсек предлаже, да се ова наредба оснажи.

7. Наредба покрајинске владе за Далмацију за удружење најмовних одношаја са државом, покрајинском и општинама од 29. дец. 1920. број прес. 7388/20. (»Далм. Гласник« од 8. сијечња 1921. број 1.).

Пошто се ова наредба бави материјом, која не припада компетенцији Министарства Правде, Одсек предлаже, да се ова наредба упути трећем одсеку Законодавног Одбора.

8. Наредба Министарства Правде о олакшицама о судском поступку од 12. фебр. 1920. број 24.291/19. (»Урад. Лист« од 5. марта 1920. године број 133.).

Ова наредба идентична је са наредбом под број 9. за Словенију, те је и ово питање са поменутом наредбом за Словенију решено и за Далма-

цију. Према томе Одсек предлаже, да се ова наредба укине.

9. Наредба Министарства Правде о преуређењу службеног одношаја подчиновника и слуга од 31. јануара 1921. број 44.563/20. (»Урад. Лист« од 16. 2. 1921. број 46.) и

10. Наредба целокупне покрајинске владе за Словенију од 21. јуна 1921. г. издана на основу закључка целокупне покрајинске владе за Словенију, одобреног од Министарског Савета у седници од 14. маја.

Ове две наредбе управо и нису наредбе за Далмацију, већ су наредбе за Словенију и садрже исту материју као и наредбе за Словенију под бр. 14 и 16. Према томе пошто је ово питање решено наредбама 14 и 16 за Словенију, отпада тиме свако решавање о овим двома цитираним наредбама за Далмацију.

11. Решење Министарског Савета од 2. марта ове године, да острво Крк политичко-административно припадне под управу загребачке земаљске владе. Овим је решено, да острво Крк политичко-административно припадне под управу загребачке земаљске владе и ако остане под обмочјем вишег земаљског судијача у Сплиту.

Према томе Одсек предлаже, да се ово решење Министарског Савета оснажи и да се изради текст за обнародовање овог решења.

12. Решење Министарског Савета од 9. априла 1921. г., да онај део Каставске општине у Истри, који је по Рапалском уговору остао нама, припадне политичко-административно под управу загребачке земаљске владе, а у службено подручје вишег земаљског (апелационог) суда за Далмацију у Сплиту.

Пошто је немогуће да се важећи аустријски судски закони за Каставску општину мењају, Одсек предлаже, да се ово решење оснажи и да се изради текст за обнародовање предметног решења.

За известиоца Одсек је одредио чланове господу дра. Милана Корун и дра. Анту Дулибића.

Известилац:

Др. Милан Корун с. р.

Председник IV. секције:

Др. Илија Шуменковић с. р.

Председник Миша Трифуновић: Отвара се претрес. Изволите чути Уредбу под бр. 1 известија.

Известилац др. Милан Корун (чита):

1. »Наредба поверјеништем за потрање задеве за финансије, за кметијство, ин за правосудство од 17. децембра 1918. год. (»Урад. Лист« Народне Владе СХС у Љубљани од 19. децембра 1918. број 204.) о покрајинској комисији за промет са земљиштем«.

Господо, аустријска влада у 1915. год. издала је једну царску наредбу, којом је прописала нарочити поступак за промет са земљиштима. Циљ ове наредбе у томе је, да се избегне некориснивање ратнога времена у корист богаташа а на штету земљорадника. Дешавало се већ и пре, а нарочито за време рата, да су појединци инсеклантни накупували земљишта, па их испарцисали.

Да би се томе стало на пут, аустријска влада издала је једну овакву наредбу, и она је по своме циљу добра и у корист раднога света. Влада у Љубљани ову наредбу није укинула, само је требало у овој наредби неке ствари променити, а на-

рочито пасус. који говори о томе, да се у подручју сваког вишег земаљског суда мора образовати нарочита комисија за пренос земљишта из једне руке у другу. Због тога је изишла ова наредба, о којој се сада овде говори. Одсек је мишљења, да се ова наредба оснажи и отпадне уводништво.

Председник Миша Трифуновић: Отвара се дебата у начелу. Прима ли Одбор у начелу ову наредбу, коју Одсек предлаже, да се оснажи и која је штампана у »Службеним Новинама«?

Има реч господин др. Павле Чубровић.

Др. Павле Чубровић: Ја бих молио, да ми се да објашњење о томе, да ли је потреба заиста назвала, да се специјална уредба Министарства Правде простире на овај начин искључиво на Словенију, на доцније и на Далмацију итд. и да ли се није могла направити једна заједничка уредба, која би се односила на целу земљу. Јер мени изгледа, да када се прави једна уредба, која говори о правосуђу, онда је сасвим логично да треба, да та уредба буде заједничка за све крајеве, да важи за целу земљу. Овако би било негодно, да један суд суди у Београду, други у Сплиту итд. по једној истој ствари. Зато бих молио господина Министра, да ми даде објашњења о овоме питању.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Министар Правде.

Министар Правде **Марко Ђуричић:** Ова наредба нема никакве везе са осталим крајевима наше државе. Њен је значај потпуно локалан. Оно, што је раније било урађено, то је било под Аустро-Угарском. То је промењено и ово што је сада нема никакве везе са изједначењем законодавства. Ово је питање останка ове наредбе, да ли је потребно да она постоји за извесно време. То је једна потреба и то сте чули и од самога господина известноца.

Ја мислим, да се може примити.

Председник Миша Трифуновић: Има реч др. Павле Чубровић.

Др. Павле Чубровић: Ја мислим, да самим овим што ћемо ове уредбе претворити у закон, а оне ће према томе носити законску снагу, ми вршимо једну врсту такозваног привременог законодавства, докле се не буду донели стални закони за целу земљу који ће се односити на Министарство Правде. Ја мислим, да и ова локална потреба треба да се подвргне локалним принципима, ако се у опште може подврћи локалним принципима. Ако се не може подврћи, што је моје мишљење, онда треба да се направи један сталан закон, који ће важити за целу земљу.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин др. Грегор Жерјав.

Др. Грегор Жерјав: Ова уредба, у колико је предлаже господин референт, сасвим је формална. Она је издана у Бечу и има да спречава продавање земљишта сељачких, она је стари аустројски закон, који још и сада постоји. Ми је не можемо без новог закона мењати или укинути. Шта је са овом наредбом покрајинска влада изменила? Њоме је покрајинска влада изменила само организацију, јер је пре ова комисија била у Грацу, а сада је у Љубљани. Као што видите, постоји у ствари стари аустројски закон, а само је организација промењена. Наша је жеља, на-

равно, да треба у смислу Устава што пре донети један заједнички закон, који би регулисао евентуално забрану продавања сељачких имања, што ми овде пред овим форумом не можемо да учинимо.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли се ова наредба у начелу? (Прима се.) Ова је наредба у начелу примљена. Што се тиче специјалне дебате, ви видите, да ова наредба нема појединих чланова, да бих могао питати прима ли се члан по члан. Наредба је генерална, те тако специјална и начелна дебата мора бити једна. Самим тим, што је ова наредба примљена у начелу, примљена је и у специјалној дебати. Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун:** Друга наредба, која је предложена, јест »наредба повереништва за правосуђе од 17. децембра 1918. године («Урад. Лист» од 20. децембра 1918. бр. 206.) о преносу улосака из земаљске табле Штајерске и Корушке у земаљску таблу Крањску.« То је једна ствар, коју је требало извршити, јер су у нашу државу дошли они територији, који су прије били као улоски код дежелне деске у Грацу и Целовцу у дежелну деску крањску. Пошто је ова наредба потребна, то Одсек предлаже, да се она оснажи.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли се у начелу ова наредба? (Прима се.) Да ли има у специјалној дебати каквих измена?

Известилац др. **Милан Корун:** Што се тиче текста, Одсек предлаже, да наредба остане каква је, само да отпадне уводни став: »На постави аустр. закона од 24. јулија 1917. године држ. зак. шт. 307 указујем«, јер је сувишан. Господа су већ дознала, да је аустројски Парламенат 1917. год. дао влади једно овлашћење, да може издавати наредбе и наша влада у Словенији сасвим се је неправилно користила овим законом, који јој је дао аустројски парламенат и сама је издавала уредбе. Овако је ову уредбу издала и позивала се код те наредбе на тај аустројски овластбени закон. То је било непотребно као и то да би ми сада тај закон цитирали. Стога Одсек предлаже, да се уводни став црта.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор ово онако, како је господин известилац предложио? (Прима.) Наредба је примљена начелно и специјално. Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун:** Трећа наредба јест »наредба целокупне народне владе у Љубљани о надзору над предузећима од 3. децембра 1918. године («Ур. Лист» од 4. јануара 1919. год. бр. 232).«

Одмах после слома Аустрије сматрала је земаљска влада у Љубљани за потребно, да онемогући избегавање имовине туђинаца, нарочито Маџара и Шваба, из територија словеначке владе, јер су се почели дешавати случајеви, да је неко продао своје имање и са читавим новцем отишао у туђу земљу; или су се дешавали случајеви, да су правили поједини људи, странци, мањинације са својим имањима за то, да избегну порезу. Зато је онда земаљска влада такође била мишљења, да је потребно, да она предузема, у која из националних разлога није имала поверења, принуди, да се постепено национализују и због тога је словеначка влада издала ову наредбу, коју смо сада цитирали. Ова наредба у главном се ба-

тине, како да спречи избегавање плаћања пореза и како би се поставила финансијска контрола над оваква предузећа. Доцније кад се почело реално мислити о томе да се страна предузећа национализирају, издала је земаљска влада још две наредбе; једну од 28. марта и другу од 27. марта 1919. год. Тим двома наредбама стављена је у главном изван снаге ова прва наредба, која је предложена Законодавном Одбору. Ове две нове наредбе регулисале су ово питање на ново тако, да је прва наредба сасвим derogирана. Земаљска влада за Словенију и Министарство за Трговину и Индустију нису стога ни предложили ове две наредбе Законодавном Одбору.

Пошто дакле влада стоји у погледу ових двеју наредба, на становишту, да нису предложене Законодавном Одбору зато, што је ова прва наредба овим двома доцнијим наредбама derogирана, због тога и Одсек предлаже, да се ова наредба не ослажи него да се укине.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Законодавни Одбор навестиј Одсека, да се ова наредба дежелне владе бр. 232 штампана 4. јуна у »Службеном Листу«, укине? (Прима.)

Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун**: Имамо под 4. Наредбу целокупне владе у Љубљани о повишењу ажура за практиканте и аускултанте од 17. јануара 1919. године.

Код нас, за време аустријске владавине, постојали су судски приправници пре судског испита и после судског испита. Они су служили за једну плату, која је била толико мала да су свршени правници због тога избегавали да ступе у судску службу, или, ако су и ступили, они су се због тога налазили у врло тешком положају. Немачки правници, који су ступали у судску службу, обично су имали више новца него ли наши људи и зато су и могли да и остану у служби, док не дођу до судије. После слома ми смо имали великог интереса у томе, да се судска места понуде свршеним правницима и да би им се омогућио лакши живот и да би се што више привукли да ступе у судску службу, издата је ова наредба. Јер са овим привременим законом или уредбом, којим су регулисане плате из круна на динаре практиканата и аускултаната, нису биле подвргнуте Одбору због тога јер постоји потреба да та наредба остане још у важности. (Др. **Славко Шеферов**: Треба да се удуту првој секцији.) Може, али по мом мишљењу било би сасвим сувишно, јер буџетско покриће је ту и наредба као таква је потребна, јер ако би је сутра дигли не бисмо имали ни једног приправника.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, отварам начелни претрес. Као што видите, ову наредбу, која је штампана у »Службеним Новинама« бр. 284., Одсек предлаже, да се ослажи. Јављају се гласови, да наредбу треба вратити у I. Одсек.

Др. **Славко Шеферов**: Пошто се наредба односи на финансијске издатке, а до сада је био обичај у Законодавном Одбору, да се све такве Уредбе упућују I. секцији, мислим, да је то сасвим оправдано и да господин известилац може то да прими, да се упути I. секцији.

Известилац др. **Милан Корун**: Ја писам званични известилац, на због тога не могу изјавити, да ли примам или не.

Милорад Вујичић: Ја видим, да ће ова Наредба бити упућена I. секцији, која има да решава о свима наредбама, које стоје у вези са издацима и стога мислим, да ће то тако бити и не бих о томе ни говорио, али начелно хоћу да рекнем ово. По мом мишљењу, ми грешимо што ове уредбе, које су издаване, просто на просто само акцентирамо. Оне постају законом и без нашег акцента, ако их за 5 месеци не будемо решили и остаће док редовним законским путем не буду измењене. Ја мислим, да је наш задатак изједначење законодавства, да ми поједина питања, бар где је могуће, решимо тако, да што решимо важни за целу земљу.

Господо, у Србији, у Хрватској, Словенији свуда постоје неуказни чиновници или практиканти. То је питање, које је требало да буде решено једном уредбом, која обухвата сва питања, која се односе на неуказно особље. Ми смо то имали у Србији, имали смо прошира, ко их поставља, каква им је плата. Тога више не видимо. Ми видимо, да се само у једној струци, у једном крају решава то питање, а та иста питања, која имају интереса и за друге области не дотичу се. Ја мислим, да је потребно да ми препоручимо секцији, да изради уредбу о неуказном особљу која ће важити за целу земљу.

Министар Правде **Марко Ђуричић**: Господо, ја вас молим, да усвојите предлог секције: да се ова наредба ослажи. И господин известилац др. Корун изнео вам је разлоге, који захтевају, да ову Наредбу усвојимо; а и ја хоћу од своје стране да напоменем, да ми практиканте у судској струци не бисмо могли имати, ако не бисмо овакву једну наредбу усвојили. Нема сумње, да је то нова ствар, која се сад предлаже, али је она резултат потребе тамошњих прилика.

Што се тиче генералног решења тога питања, оно је веома потребно и следоваће општи закон, који комисија ради по трећи пут, о платама и надлежностима државних службеника. Ту ће бити изједначене и регулисане плате у целој земљи тако да ће онда, наравна ствар, отпасти све ове уредбе услед тога, што ће се донети доцније закон, који ће заменити све ове законе, који ће бити регулисани општим законом, који је неопходно потребан и на чијем се доношењу ради.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја сам поповио неколико пута, да се ради општа велика Уредба о надлежностима свију неуказних чиновника и службеника, а нарочито о додацима на скупоћу и ту су обухваћени сви ови неуказни чиновници из Словеније, као и свију других крајева, као и наши неуказни чиновници из Србије. Наравно стопа је задржана друга и ја сам за то, да се ово изједначење по новој уредби прими. Ја хоћу да кажем, да се ради ова ствар и можемо комотно послати ову уредбу у прву секцију.

Известилац др. **Милан Корун**: Прва секција је тек почела да ради.

Председник **Миша Трифуновић**: Господин Министар Правде и господин известилац и ако незванично су за то, да се ова уредба не враћа у прву секцију, него да се ослажи, како предлаже IV. Одсек. Ми смо до сада враћали две сличне ствари првој секцији и сад треба Законодавни

Одбор, или да реши да се врате ове уредбе у I. Одсек, или да се оснаже.

Јован Ђоновић: Ја хоћу да скренем пажњу на овај факт: можете оснажити ову уредбу, али као што рекох ради се друга уредба, велика сшита уредба о неуказном особљу и ако будемо нешто у овој великој Уредби изменили, онда стварамо две ствари и мора ова привремена уредба да се мења или да отпадне. Ја мислим, кад се ради једна велика Уредба и она ће доћи пред Законодавни Одбор, и зашто да ову привремену уредбу усвојимо? (Добацивање: Ради се нов закон.) Овде је реч о додацима и у колико се ради о додацима, ја сам казао, ради се ових дана једна велика нова уредба, а није реч о закону. И ако бисмо додатке по овој привременој уредби задржали и ова нова уредба ускоро била примењена радили бисмо два посла.

Павле Анђелић: У колико сам разумео, по свој привременој уредби одређују се плате и додаци неуказног особља, практиканата и службеника и та уредба има да остане дотле, докле не буде измењена за целу земљу. Стога је потребно, да се ова уредба прими а не вреди је слати I. Одсек, јер I. Одсек не ради ни оно, што је требало до сад да је урадио.

Др. Павле Чубровић: Ја сам мишљења, господо, да смо ми учинили приличну незгуду према службеницима у Словенији и Хрватској, што су ти људи заостали много у погледу додатака и припадљности, које имају чиновници, службеници у Србији, Црној Гори и Војводини. Ако је циљ ове уредбе, да се те неправилности у Словенији поправе, ја молим, да се нова уредба усвоји.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин др. Шећеров.

Др. Славко Шећеров: Молим Вас, господо, ова наредба у Словенији остаје у важности и без нашега оснажавања. То је већ по Уставу док се не замени другом општом уредбом. Према томе, није потребно журити се са оснажавањем, али је потребно да се упути I. секцији, а I. секција треба да има цео материјал о платама, додацима и припадљностима чиновника и службеника, да би могла да има целу слику, како се чиновници и службеници у нашој држави плаћају, и сасвим је природно, кад смо до сада упућивали овакве наредбе и уредбе I. секцији, онда треба, да се тако поступи и са овом уредбом. Зато предлажем, да се ова уредба упуту I. секцији.

Мислим, да је неоправдан прекор господина Анђелића, да I. секција не ради. Прва секција предложила је један извештај Законодавном Одбору пре 4 дана. (**Павле Анђелић:** Али је тај извештај I. секције узео господин Председник патраг.) То је други разлог, што господин Министар Финансија тражи, да се унесу неки нови тарифски ставови. Ја бих молио, да се господин Анђелић други пут боље обавести.

Јован Јовановић: Ја бих хтео, да се прихвати ово, што је казао господин Ђоновић о овој општој уредби, коју ради I. секција и која је већ израђена. (**Др. Грегор Жерјав:** Није израђена. — **Јован Ђоновић:** Израђена је, ми смо је израдили.) Ја мислим, господо, да би било најбоље, да ту наредбу упутимо I. секцији, те да она донесе одлуку и унесе ако има што у ону уредбу о ску-

поњи. Ако ми будемо чекали на закон, што каже господин Министар Правде, који ће регулисати плате и додатке свих службеника, онда ћемо чекати дуго на то. С друге стране мислим, да је потребно и због тога, да би било једнообразно са уредбом, у коју су унета правила о додацима на скупоћу.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Светислав Поповић.

Др. Светислав Поповић: Ја ћу, господо, гласати за предлог господина Шећерова из разлога тога, што држим, да је уредба од 20. јануара 1919. године, која је према тадашњим приликама можда и регулисала берива привремених судских чиновника како је требало, данас изгубила моћ да задовољи оне потребе привремених судских чиновника, које треба задовољити. С оним платама, које су 1919. године предвиђене, они данас не могу живети. И кад ми, као законодавно тело, хоћемо да регулишемо плате тих привремених судских чиновника, онда бих ја могао да гласам само за такав предлог, који би те плате довео у релацију са данашњим животним приликама. Ова уредба, каква је, није достојна да буде закон, и ја мислим, да је потпуно неправилно становиште господина др. Шећерова, да то треба вратити финансијској секцији, да она донесе закон, који ће регулисати берива како то треба да буде и како то одговара данашњим приликама.

Председник Миша Трифуновић: И господин Министар и господин извештач пристају, да се ово понаље I. секцији. Ја ћу ставити на гласање. Прима ли Одбор, да се врати ово I. секцији? (Прима.)

На реду је наредба број 5.

Извештач др. **Милан Корун** (чита): 5. Наредба Повереништва за правосуђе о печату и присеги биљезника (нотара) од 25. јануара 1919. године »Ур. Лист« од 30. јануара 1919. године број 325.

У ово време до слома Аустрије, док није Министарство за Правду функционисало, код нас је то трајало неколико месеци — требало је, да се о нотарима, које смо имали код нас и који су јавни органи, неки параграф промени. Ту је стајало, да се сваки нотар мора заклети аустријском цару и да мора имати у своме печату аустријског орла. Ова је наредба дакле у оно време била потребна, али пошто је сад то питање регулисано једним указом или наредбом Министарства Правде, не знам како, главно да је то регулисано, због тога Одсек предлаже, да се ова наредба, која је била сасвим привремена, укине.

Председник Миша Трифуновић: Одсек предлаже, да се наредба под број 5 укине. Питам Законодавни Одбор, прима ли ово? (Прима.)

Извештач др. **Милан Корун:** Потребно је, да се повратимо на наредбу под бр. 5. Господин Министар и господин начелник Министарства Правде накнадно су ме обавестили сада, да ово питање није регулисано. Стога бих ја предложио, да се ова наредба врати секцији, да је секција промени онако, како то одговара данашњим приликама. То је наредба о печату и присеги нотара. Предлог је у томе да Законодавни Одбор анулира свој закључак: да се наредба под бројем 5 укине, већ да се закључи: да се та наредба врати Одсеку, да Одсек ову наредбу промени према данашњим приликама.

Председник **Миша Трифуновић**: Ми смо, господо, ову ствар решили. Одсек је био предложно, да се ова наредба укине, и Законодавни Одбор је то примио. Сад поново Одсек и господин Министар Правде моле, да се тај закључак измени и да се ова наредба врати секцији. Ту је дакле била једна несугласица.

Јован М. Јовановић: Одсек је предложно, да се та наредба укине, а сад предлажу господин Министар и господин Известилац, да се она врати Одсеку, а не предлаже то сам Одсек.

Љуба Јовановић: Ако се нико не противи, ако се сви слажемо, може се поништити прво решење с тим, да не буде никаквих преседана у том погледу.

Председник **Миша Трифуновић**: Ја ћу ставити на гласање. Пристаје ли Одбор, да се наша прва одлука уништи? (Пристаје.) Самим тим вратиће се ова наредба у Одсек. Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун** (чита):

6. а) Наредба повереништва за правосуђе од 31. јануара 1919. године, »Урадни Лист« број 340. од 3. фебруара 1919. године;

б) Наредба повереништва за правосуђе од 18. децембра 1919. године, »Урадни Лист« од 22. децембра 1919. године број 811. и

ц) Наредба повереништва за правосуђе од 22. децембра 1920. године, »Урадни Лист« од 23. децембра 1920. године, број 485 о продужењу рока застарелости.

Овим трима наредбама продужује се рок застарелости за неке трајбине у грађанском законнику. Сваке године продужује се тај рок за једну годину, и сада се последњом наредбом тај рок продужује до 31. децембра 1921. године. Овакве исте наредбе и материјално и чак текстуално исте издате су биле и за Далмацију. Пошто је продужење овога рока због ратног стања и због прилика, које су настале после рата, потребно било до 31. децембра 1921. године, а за 1922. годину неће се више продужавати овај рок, јер нема више потребе за то, због тога Одсек предлаже: да се из ових трију наредба, које су предложене под број 6., створи једна наредба са оваквим текстом какав има наредба, која је цитирана под број 6 а) с тим, да се у тој наредби место речи: »31. децембра 1919. године«, ставе речи: »31. децембра 1921. године«, и да се ова наредба овако текстурана прошири и на Словенију; дакле да ова наредба важи и за Далмацију и за Словенију.

Председник **Миша Трифуновић**: Отвара се начелна дебата. Има реч господин **Љуба Јовановић**.

Љуба Јовановић: Та је наредба означена под број 2. у опом делу извештаја, где се говори о наредбама издатим за Далмацију. Ја мислим, да је најбоље да сачекамо док дођемо до тога, на онда једновремено да решимо.

Др. **Славко Шећеров**: Мислим, да би требало створити одлуку, да се ово укине, а прими онај додатак, који се предлаже, и да наредба која вреди за Далмацију, оснажи се и за Словенију онда, кад дође на ред та наредба. Ја мислим, да то исто тражи и господин известилац.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Законодавни Одбор, да се ове три наредбе сведу на наредбу под бр. 2., која се тиче Далмације? (Прима.) Објављујем, да је примљено. Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун** (чита):

7. Наредба целокупне покрајинске владе за Словенију о укидању заплене имовине, коју је одредила бивша аустријска влада ради издајничких радња, од 14. фебруара 1919. године (»Ур. Лист« од 20. фебруара 1919. број 362.)

Аустријска влада је за злочин велеиздаје против аустро-угарске монархије одређивала и конфискацију; имања својих поданика. После слома Аустро-Угарске овај аустријски закон морао се одмах укинути. То се учинило у Далмацији на једној широј основи него у Словенији. Ја не знам зашто у Словенији нису те ствари тако потпуно регулисане као у Далмацији. Одсек је мишљења: да се ова цитирана наредба за Словенију укине, а да се она боља, далматинска наредба прошири и на Словенију. Дакле наредба за Словенију има се укинути, а кад дођемо до оне наредбе, која важи за Далмацију и која кореспондира овој, онда да решимо да она има важити и за Словенију.

Председник **Миша Трифуновић**: Одсек предлаже, да се наредба означена у тач. 7., која се тиче Словеније, укине, а да се она наредба, која важи за Далмацију и која је боља, прошири и на Словенију. Прима ли Одбор овај предлог Одсека? (Прима.) Објављујем; да је предлог Одсека: да се ова наредба за Словенију укине, а на Словенију прошири она за Далмацију, под бр. 2 списка, — примљен.

Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун** (чита): Под бр. 8: Наредба Повереништва за правосуђе о правној помоћи између судова у Словенији и у Немачкој Аустрији од 10. јуна 1919. године објављена у »Ур. Листу« 12. јуна 1919. године број 525.

Одсек је решио, да о овој наредби саслуша и мишљење Министарства Правде и предлаже, да се решење о овој наредби одложи.

Господо, ово није никаква наредба, то је у ствари декларација Министарства Правде или Повереништва за правосуђе у погледу извршења реципроцитета између судова аустријских и судова код нас. Одсек је решио, да се саслуша мишљење Министарства Правде и да се решење ове наредбе одложи. У Одсеку су била подељена мишљења. Некоја господа стала су на становиште, да треба ову наредбу укинути и ако би укидање ове наредбе било врло незгодно за правосуђе; а друга господа су, опет, била стала на становиште, да остане ова наредба у важности. Моје мишљење у томе погледу је ово: Љубљанска влада је погрешила, што је ово назвала уредбом. То није уредба, која би имала законску снагу. Овакве ствари регулише се свуда декларацијом владином. Министар Правде декларише овако: ја признајем реципроцитет у тим питањима и то је у смислу нашег казненог и цивилног поступка и нашег закона. Због тога је Министар мишљења, да Одсек изјави, да није сматрао ову наредбу као наредбу, која би требала да се Одсеку предложи, него да је сматра само као декларацију Владе и да се због тога не упушта у решавање ове ствари. То је ствар Министарства Правде да о томе размисли.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Министар Правде.

Министар Правде **Марко Ђуричић**: Ја немам ништа противу оваквога схватања господина из-

вестиоца са којим сам се сложио у међусобном разговору. Овде се ради на олакшању поступака са нашим држављанима у крајевима суседне Аустрије, и према томе могла би се задржати даље декларација владе, ако се стане на становиште, да је ово једна декларација, која нема законодавни карактер и да се може власт продужити, пошто је потребно да се то продужи.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја мислим, да се ова ствар поред изјаве господина Министра Правде мора проучити, јер, у колико ја знам, а свакако то зна и господин Министар, о томе је у Србији за помоћ у судским делима за судове у Аустрији и за судове у Србији био специјалан међународни уговор, који је прошао кроз све инстанције, кроз које су проишли међународни уговори; а ово што је урађено у Словенији, то је био само акт једне невоље. Љубљанска влада у прво време учинила је врло многа акта сувереног међународног значаја и тиме је она заборавила против надлежности своје. То је ствар, која је већ била, и свакако то више не може бити, и ма какве везе са пријатељским или непријатељским државама не могу имати обласну власт, него морају ићи све преко власти, које државу представљају. Ја мислим, да ми цело ово питање вратимо секцији и нека се тамо ствар проучи, ако се може посматрати са другог гледишта него са гледишта, које сам ја изнео. Решење прво било је за време, када нисмо имали прочишћене односе са Аустријом. Аустрија још није постојала као држава призната међународно, а с друге стране није била призната потпуно ни наша држава, а према Аустрији ми данас стојимо у уговору, и тако се ово питање има исправити. А за случајеве, који су на дневном реду, вредиће ова наредба како Устав предвиђа. Неће бити никаквих незгода и застоја због тога, а свакако је потребно да влада што пре приступи преговорима, да се ово питање уреди како једино може да се уреди.

Министар Правде **Марко Ђуричић**: Тачно је ово што је рекао господин Љуба Јовановић, да се ово питање има регулисати путем уговора између држава. Ми немамо за сада уговора о узајамној помоћи између нас и Аустрије. Ми имамо међутим потребе за правни живот, промет и правни саобраћај и како ми немамо тога уговора, то је усвојен реципроцитет, да се може радити што је и до сада рађено. Ми имамо сличан случај и са Италијом, где у оскудици оваког правног живота, ми вршимо узајамну помоћ у судским делима на основу реципроцитета, док се не добије и уговор о тој узајамној помоћи. Ово стање помаже правном промету и времену у коме ми сада живимо, јер до сада није направљен уговор. Начело реципроцитета је корисно по нас за правни живот и промет. Сада, друго је питање, да ли ћете ви сматрати то као декларацију, о којој није потребно одлучивати, или као ствар, која треба да се реши у Одбору, у коме би се случају она имала вратити назад секцији. Дотле привремено треба ово стање да се задржи, док се између нас и Аустрије ти правни односи не регулишу. Ако се овако схвата, као што је рекао господин извештач, бида би се то могло узети и примити, а ако се стане на стриктно гледиште међународних уговора, онда се ова ствар има вратити секцији.

Јован М. Јовановић: Господо, мени се чини, да смо ми решили у секцији да се ова ствар укине и одбади и да није било овако, како господин извештач каже, да треба да се ради. То је било само његово мишљење, а ми смо заступали мишљење, да се ова уредба има укинути зато, што је то питање међународног значаја, које се регулише међународним уговором између нас и Аустрије, јер се не може једна наредба владина, и то још оне владе, која није била овлашћена да то чини, сада да узаконљује. Ми смо стали на принцип међународнога права, да би се онемогућиле злоупотребе, које могу да се догоде, ако остане ово у важности па смо решили, да се та наредба укине. Такво је решење било и ја бих био и сада за то решење.

Извештач др. **Милан Корун**: Није било решено, да се ова наредба укине него да се одложи.

Господо, сасвим је погрешно мишљење, ако се мисли, да се са овом наредбом ствара какав уговор с Аустријом. Ствар је у овоме. Према цивилном грађанском поступку, који важи код нас, може се реципроцитет о правној помоћи са једном државом створити на овај начин. Једна влада изјави својим судовима, дакле не судовима друге државе: ја ћу од данас судовима те и те државе да признајем реципроцитет. Влада аустријска је овакву декларацију издала 14. априла 1919. године, која је оштампана у »Штацгецеблат фирм Штатен Естерајхе под бр. 250, судовима својим. Сада је ствар наших судова, нашег Министарства Правде и Повереништва за Правосуђе била, да и оно за своје судове овакву декларацију на основу реципроцитета изда. Када је овакву наредбу Аустрија својим судовима издала, онда се је на основу реципроцитета и наша влада у Љубљани решила у интересу правне помоћи и сигурности правних односа да изда овакву декларацију својим судовима, и ова наредба, коју могу и прочитати, није ништа друго него једна декларација Повереништва за Правосуђе издана судовима у Словеначкој. Она дакле нема никакво значај уговора између Аустрије и Словеначке или наше државе.

Ја ћу, господо, бити толико слободан да прочитам ову наредбу, која по моме мишљењу у ствари није наредба, па да знате какав је текст те наредбе. (Прочита наредбу повереништва за правосуђе о правној помоћи између судова у Словенији и Немачкој Аустрији, од 10. јуна 1919. године објављену у »Урадном Листу« 12. јуна 1919. године бр. 523.) Дакле, конзеквентно је из тога, кад је Аустрија прогласила реципроцитет, да је и повереништво за правосуђе у Словенији прогласило реципроцитет.

Према томе се, господо, из текста јасно види, да ту није питање једнога уговора између Аустрије и Словеначке или једнога дела наше државе, већ да је то само једна декларација, један налог нашим судовима, да поступа овако и овако у оним случајевима, у којима је Аустрија својим судовима наредила да поступа овако и овако. Због тога је моје мишљење, и са правнога гледишта и са гледишта међународних одношаја, сасвим правилно, да ово у ствари није никаква наредба наше Владе или повереништва за правосуђе у Словенији, него да је то само једна обична декларација.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин др. Радоњић.

Др. **Јован Радоњић**: Колико се сећам, господо, када смо то питање расправљали у Одсеку, ми писмо тако дубоко улазили у ствар. Мишљења су била подвојена. Једна група је заступала гледиште да се та наредба прими, а друга група која је била на гледишту, да се та наредба а priori одбаца.

Међутим: господин извештач заступа сада једно становиште, које није било изнесено. Казао сам, да је једна група била за то, да би било негодно укидање те наредбе због континуитета полова. Др. Корун сада стао је на друго гледиште и каже, да ова наредба нема карактер наредбе, него карактер једне декларације и стојећи на томе гледишту он се труди да помири мишљење оне групе, која сматра да ова наредба нема законског значаја са мишљењем групе, која сматра да ова наредба има законски значај.

Пошто господин Министар Правде има такођер мишљење господина извештача, а с обзиром и на то да би услед укинућа ове наредбе наступиле грдне штете и неприлике, ја држим, да бисмо могли усвојити гледиште господина извештача и господина Министра Правде и ову декларацију тако и примити.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Боновић.

Јован Боновић: Господин др. Радоњић објаснио је, да смо ми били против тога, да се ова уредба озакони. Затим још и са гледишта овога, што је господин др. Корун изјавио, да ова наредба нема карактер наредбе. Дакле, прво смо били против тога, што смо сматрали, да би то био један међународни акт, који треба да изда и да одобри влада, а друго смо сада противу тога и зато, што Министар Правде у Бечу није издао овакву наредбу са њихове стране на основу неког законског овлашћења, и када је тако, онда ми још мање можемо бити за то, да се ова наредба озакони. Предлажем стога, да се ова ствар врати поново сепцији, па сепција нека остави то Министру Правде, да он реши у својој надлежности како хоће, јер ми овде ову наредбу не можемо да озаконимо ни у једном ни у другом случају. О њој дакле по моме мишљењу одбор не може да решава.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Павле Анђелић.

Павле Анђелић: Господо, ово је сувише посла дато око ове наредбе. Кад је извештач изјавио, а и господин Министар се сложио, да то није наредба ни уредба, него једна декларација, онда то и не може бити закон. Ако би тим судовима у Словеначкој требало регулисати некакав поступак са аустријским судовима, онда господин Министар Правде може дати поново декларацију, а ово што је до сада било може се као моментана потреба укинути. Ако пак затреба да се поново успостави, онда господин Министар Правде нека да другу декларацију. (Др. **Воја Маринковић**: Господо, овде немамо мишљење Одсека за решење овога питања, стога Одбор не може о њему ни да решава.)

Председник **Миша Трифуновић**: Ово долази отуда што Одсек није прецистио ствар. Одсек је дао писмен предлог Законодавном Одбору, да се

ова ствар одложи, док се не чује и мишљење господина Министра Правде. Господин Министар Правде дао је мишљење, да ово није наредба него једна обична декларација, а с тиме се сложио и господин извештач. Према томе Законодавном Одбору не остаје ништа друго, него да ствар врати поново у Одсек. (Др. **Јован Радоњић**: Пошто ово није наредба, него декларација, држим, да ми о томе писмо надлежни да решавамо.)

Милосав Рајчевић: Само да напоменем. Када се даје декларација, то је опет међународни акт и она не може да потиче од једнога дела и да се односи само на један део наше територије. Ако хоће да се даје декларација, она мора да буде од владе и да служи за целу земљу. Према томе, ова уредба треба или да отпадне, или да се врати сепцији, да нађе начина како ће се о њој решити.

Председник **Миша Трифуновић**: Стављам на гласање. Прима ли Законодавни Одбор, да се ово врати Одсеку? (Прима.) Пошто Одбор Законодавни прима, то се ова ствар враћа Одсеку. Изволите чути даље.

Извештач др. **Милан Корун** (чита: 9. а) Наредба повереништва за правосудје од 3. септембра 1919. године број 639, објављена у »Урадном Листу« 5. септембра 1919. год. и

б) Наредба Министарства Правде од 12. /II. 1920. године објављена у »Урадном Листу« 5. /IV. 1920. године, број 133.

Требало би у закону цивилног правног поступка променити извесне ствари због тога што су суме, које се наводе у овому закону због девалвације новца сада врло ниске, те су се због тога судови морали бавити стварима, које према данашњој вредности новца нису никакo одговорале саставу судова. Суд се на пример морао бавити стварима, које су вределе 1000 круна. А пошто данас то није никакав новац ове су се суме у цивилном правном поступку повисиле. Осем тога учињене су и још неке друге олакшице, које су стајале у уводу ове наредбе.

За Далмацију је изашла слична наредба и одсек је предложио, да се наредба под број 9. а) и б) здружи у једну наредбу, пошто је за Далмацију изашла слична наредба, и да се овако текстурана наредба за Словенију прошири и на Далмацију. Према томе текст ове наредбе имао би да гласи: »Наредба Министарства Правде од дне 12. фебруарја о олајшавањима у судном постојању у Словенији и Далмацији«.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Прима ли Одбор у начелу овај законски предлог? (Прима.) Оглашујем, да је овај законски предлог у начелу примљен. Прелази се на специјалну дебату. Има реч господин извештач.

Извештач др. **Милан Корун**: У специјалном претресу требало би извесне ствари да се промене, које имају само текстуалну вредност. Наредба се зове Наредба.

Председник **Миша Трифуновић**: Жели ли ко реч о напису? Пошто се нико није пријавио, приговора нема. Проглашујем, да је напис примљен. Изволите читати члан 1.

Извештач др. **Милан Корун** (чита члан 1., који гласи): »Задњи ставек § 25. организацијског закона од дне 27. новембра 1896. године државни зак. штев. 127 је развештаван«.

Председник **Миша Трифуновић**: Пошто приговора и предлога за измену нема, проглашујем, да је члан 1. примљен. Молим читати члан 2.

Известилац др. **Милан Корун** (чита члан 2., који гласи): »В § 49. шт. 1. јурисдикције норме ни в § 29. први одставек цивилнега правнега реда се беседи »петсто голдинарјев« надомешчати с »4.000 крон«.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја предлажем, да се наместо »круна« стави »динара«.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор овај предлог господина Љубе Јовановића? (Прима.) Пошто се ово прима, онда ће се ставити предлог са овом изменом на гласање. Прима ли Одбор члан 2. са овом изменом? (Прима.) Проглашујем, да је предложени члан 2. са овом изменом примљен. Молим читати даље члан 3.

Известилац др. **Милан Корун** (чита члан 3., који гласи): »В §§ 224. шт. 7. ии 488 цивилнега правнега реда се беседи »петдесет голдинарјев« надомешчати у беседама »петсто крон«.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор овај члан 3. са изменом, разуме се, да се наместо »круна« стави »динара«? (Прима.) Проглашујем, да је члан 3. примљен по предлогу, са овом изменом.

Известилац др. **Милан Корун**: У § 4. да се промене круне у динаре и да то буде онај параграф, који је био под 9. а).

Председник **Миша Трифуновић**: Приговора нема, оглашујем, да је § 4. примљен.

Известилац др. **Милан Корун**: § 5. да се стави нови тако, да се § 5. узме из наредбе 9. а) и онда да се из наредбе под 9. б) узме члан 4. ставак 2. и од њега свршетак члана 4., да то буде члан 5. нове наредбе, са изменама да се круне претворе у динаре.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Приговора и предлога нема, оглашујем, да је § 5. примљен са изменама, да где стоје круне сада долазе динари.

Известилац др. **Милан Корун**: Као § 6. нека се метне у нову наредбу § 3. наредбе под 9. б).

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Приговора и предлога за измене нема, проглашујем, да је § 6. примљен према предлогу.

Известилац др. **Милан Корун**: Као § 7. нека се стави § 1. наредбе под 9. б)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Приговора и предлога нема. Проглашујем, да је § 7. примљен.

Известилац др. **Милан Корун**: Као § 8. да дође (чита): »Наредба стоји в вељаво с причетком 14. дне по ње разгласитви. За правде, в катерих је била вложена тожба пред тем днем, останејо в вељави доседењи предписи«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Приговора и предлога за измене нема. Проглашујем, да је овај параграф примљен. Тиме је овај законски предлог расправљен и примљен у појединостима. Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун** (чита): 10. »Наредба повереништва за правосудје о привременом уређењу судства у Прекомурју од 18. септем-

бра 1919. »Урадни Лист« од 19. септембра 1919. број 661.«

Кад смо добили од Мацарске Прекомурје, онда је требало тамо организовати судство онако, као што је и у Словеначкој организовано. Због тога предлаже Одсек, да се ова наредба оснажи.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор предложени законски предлог за подлогу специјалне дебате? (Прима.) Прелази се на расправу у појединостима. Има ли приговора томе? (Нема.) Приговора нема, проглашујем, да су ти чланови предложеног законског предлога примљени. Молим изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун** (чита): 11. »Краљевска уредба од 28. новембра 1919. године. број 24.796 »Сл. Нов.« бр. 155. од 6. децембра 1919. године о привременом уређењу задњег судског степена за крајеве Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, у којима су судске власти организоване по тамо важећим законима бивше Аустрије«.

То је наредба за коју смо добили највиши суд у Загребу, сенат, стол седморице, па Одсек предлаже, да се оснажи.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Законодавни Одбор у начелу ову Уредбу? (Прима.)

Има ли каквих примедба нарочитих или предлога за измену? (Нема.) Онда изволите чути даље, а ова је уредба примљена по предлогу Одсека.

Известилац др. **Милан Корун**: Под 12. имамо уредбу о привременом скраћивању судске приправничке службе за Далмацију и Словенију. Ова привремена Уредба овлашћује Министра Правде, да може скратити судијску приправничку службу у Словенији и Далмацији, да би се тиме олакшало ступање у ову службу и повећао број судија. Ово овлашћење важи само за одређени рок и пошто ће се у кратком времену донети нов закон о судијама.

Одсек предлаже, да се овај привремени закон оснажи.

Љуба Трандафиловић: Молим за обавештење са колико се скраћује рок?

Известилац др. **Милан Корун**: Најмањи је рок годину дана, а Министар може да га повиси на две године.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор ову уредбу? (Прима.) Изволите чути даље.

Известилац др. **Милан Корун**: Под бројем 13. имамо наредбу Министра Правде од 21. маја 1920. године бр. 16.619 »о пристојбама вештака у казненом поступку«.

Ова наредба повећава пристојбине вештака у казненом поступку судском. Иста наредба са другим текстом изашла је и за Далмацију. Пошто је текст наредбе за Словенију технички бољи. Одсек предлаже, да се ова наредба за Словенију оснажи с тим, да се прошири и на Далмацију.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор ову наредбу у начелу? (Прима.)

Има ли каквих примедба код њених чланова или да се штогод измени? (Нема.) Према овоме је ова наредба примљена, по предлогу Одсека.

Известилац др. **Милан Корун**: Под бројем 14. списка имамо наредбу Министарства Правде

од 31. јануара 1921. године бр. 44.563 о преуређењу службеног односија подчиновника и слугу у подручју вишег земаљског суда Љубљанског.

У Словенији је било за подчиновнике врло незгодно због тога, што је било врло мало места. Да би им побољшало положај, Министарство Правде је решило, да се оствари неколико нових подчиновничких места и буџетско покриће за овај циљ било је предвиђено и тако су са овом наредбом системизирана нова места. У току расправе Влада је изјавила, да жели да се овакво нешто слично створи и за Далмацију, па је и за ту сврху тамо предвиђена потребна буџетска сума. Одсек стога предлаже, да се у ову наредбу уметне један нов члан, који овлашћује Министра Правде, да на сличан начин може да уреди ово питање и за Далмацију.

Одсек је мишљења, да се ова наредба оснажи.

Председник Миша Трифуновић: Господо, овтара се начелни претрес. Прима ли се у начелу? (Гласови: Прима!) Господо, што се тиче специјалне дебате, ви видите, да Одсек предлаже, да се прошири на Далмацију и да се дода један нов став. Има ли каквих измена у специјалној дебати, а ако нема, прима ли Законодавни Одбор у специјалној дебати? (Прима.) Објављујем, да је у специјалној дебати примљен.

Молим господина известиоца, да изволи читати даље.

Извештач др. **Милан Корун** (чита): Бр. 15. Краљевску Уредбу од 22. јуна 1921. бр. 29.296 »Служб. Новине« број 143 од 30. јуна 1921. о измени новчаних износа у преписима материјалног и формалног казненог права у Далмацији и Словенији. Због девалвације новца потребна је ова уредба да се олакша казнен судски поступак. Одсек према томе предлаже, да се ова уредба оснажи.

То је нешто слично што смо пре закључили за цивилни поступак, сад је ово за казнен поступак, да се ова сума мало повећа. Ја бих предлажно, да се ова наредба оснажи с тим, ако су где круне да се претворе у динаре.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор ову наредбу са изменама, које је напоменуо господин извештач у специјалној дебати? (Прима.) Изволите чути даље.

Извештач др. **Милан Корун** (чита): Бр. 16. Наредба целокупне Покрајинске Владе од 27. јуна 1921. године под бр. 208. »Урадног Листа« од 7. јуна 1921. године.

Ова наредба потребна је због тога, да се избегне искоришћење консумената од стране поседника фабрика за плин и електричну енергију као и евентуално оштећење тих фабрика због дугогодишњег уговора у погледу цена плина и електричне енергије.

Министарство Правде тражи, да се ова наредба протегне и на Далмацију. Одсек стога предлаже, да се предметна Уредба оснажи и прошири на Далмацију с тим, да се изврши у њој потребна измена и то глава да гласи:

»Наредба о уредитвн цен за плин и електрично енергију од бивствено испремењених произваљалних строшких за околини вишијега дежелнега содинча в Љубљани ии Сплиту«.

Затим да се у § 2. првога става измене речи: »В Љубљани поверјеништво за правосође« ии стави: »пристојно више дежелно содинче«.

У четвртном и шестом ставу истога параграфа на место речи: »Поверјеништво за правосође«, да се стави: »Пристојно више дежелно содинче«.

Параграф 6. има да гласи:

»§ 6.

Та наредба стои в вељаво з днем разгласитве«.

Параграф 7. има да гласи:

»§ 7.

Извршење те наредбе је нарочено Министарству Правде«.

Одсек предлаже, да се ова наредба са овим изменама прими и прошири на Далмацију.

Дакле то је једна наредба, којом се регулише ново питање: произвођачи плина и електрике склопили су уговоре са консументима пре рата, за време рата и сад после рата. Цене су у уговорима означене, али су према вредности нашега новца различите. Ови уговори, који су за лифровање електрике склопљени пре рата и за време рата, цене у њима биле су врло ниске а сада врло високе и да би се избегло са једне стране искоришћење консумената а са друге стране опет да би се оправдани захтеви ових произвођача електрике и плина заштитили, био је Одсек мишљења, да се ова наредба оснажи и јер је влада у своје време тражила, да се прошири за Далмацију, предлаже Одсек, да се прошири и за Далмацију.

Министар Правде **Марко Буричић:** Ја сам такође мишљења, да се ова наредба оснажи, а овај додаток за Далмацију није потребан.

Председник Миша Трифуновић: Изволите, господине Жерјав.

Др. **Грегор Жерјав:** Господо, ја сам мишљења, да потреба за ову уредбу не постоји. Године 1919. дошло је до некакве кризе, јер предузећа, која су производила електрицитет и електричну струју, нису могла трајати од својих консумената цене према новој ситуацији. Онда су дошли предузетници покрајинској влади и молили су, да се слично поступи како се то урадило у Аустрији, да она предузећа, која производе струју, иду на договор па да се донесе решење према новим трошковима. Ми смо онда молили централну владу, али централна влада није хтела дозволити. Како је ово дошло пред Министарство Правде то не знам, и захваљујем Министарству, што сматра да је потребно, да се ова уредба измени, али, жали боже, уредба је дошла доцкан. Међутим, интереси већ су се нагодили са произвођачима електрике с обзиром на уредбу бојећи се ове нове уредбе. Сад, господо, дошла је нова ситуација, а то је велико друштво електрарне на Фали. Сад друштво каже наредба више не важи и тражи на темељу нове уредбе, да Марибор и Грац плаћају више. Ствар је 1919. године била актуелна и потребна, ја сам сам био иницијатор ове уредбе, али данас она више није актуелна. Јер једини случајеви, који су преостали, они су у раду, а то су велика предузећа на Драви, то је једно једино што дира у нагодбе, које су склопљене између произвођача електрике и консумената после слома. Зато бих ја хтео, да се ова уредба врати Одсеку, да Одсек пита покрајинску управу, да ли